

NÕUANDEID DIABEETIKULE

Lilly

HÜPOGLÜKEEMIA

vähe suhkrut veres

— veresuhkru langemine alla 3,5 mmol/l —

HÜPOGLÜKEEMIA PÕHJUSED

üleliigne
füüsiline pingutus

liialt suur
insuliini doos

toidukorra vahelejätmine
või ebapiisav
leivaühikute hulk

Alkohol

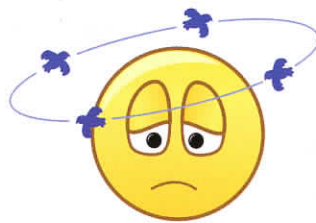
KERGE HÜPOGLÜKEEMIA TUNNUSED

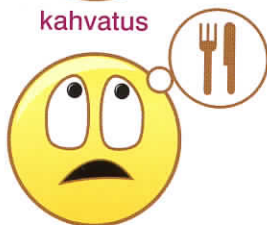
kahvatus

südamepekslemine

pearinglus

näljatunne

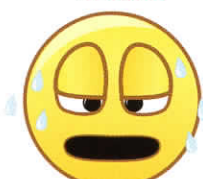
rahutus

hirm

nõrkus

higistamine

värin kehas

ABI KERGE HÜPOGLÜKEEMIA KORRAL

2 - 4
suhkrutükki

VÕI

1 klaas mahla
või magusat teed

VÕI

1 - 2 tl
mett

VÕI

1 klaas magusat
gaseeritud jooki

vahel tuleb
lisaks süüa:

1 - 2 tükki leiba

VÕI

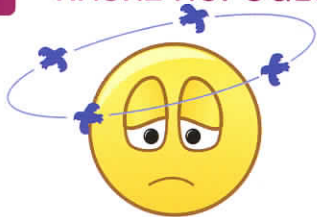
klaas piima

VÕI

õun

RASKE HÜPOGLÜKEEMIA TUNNUSED

mõtete segasus

tasakaaluhäired

segane kõne

teadvuse kadu

krambid

kooma/teadvusetus

ABI RASKE HÜPOGLÜKEEMIA KORRAL

1. kutsuda arst
2. eemaldada suust toidujägid ja proteesid
3. panna patsient külili
4. täiskasvanutele manustada glükagooni 1 mg ja kuni 7-aastastele lastele 0,5 mg
5. panna põske suhkrutükk
6. peale teadvusele tulekut juua 1 klaas mahla ja süüa 1 tk leiba

EI TOHI VALADA SUHKRUVETT SUHU!

ETTEVAATUSABINÕUD RASKE HÜPOGLÜKEEMIA KORRAL

Alati kanda kaasas toiduaineid, mis tõstavad kiiresti veresuhkru taset:

SUHKUR
(kuni 6 tükki)

VÕI

MAGUSAID JOOKE
(limonaad, mahl)

Kaasas kanda diabeetiku kaarti, millel on kirjas:

- sugulaste või arsti aadress ja telefon
- tavaline insuliini doos
- palve mitte valada suhkruvett suhu
- palve kiiresti haiglasse toimetamise kohta

PEAMISED SOOVITUSED SPORTIMISEKS

1. tasakaalustada süsivesikute ainevahetus
2. tagada kindel režiim toitumisel ja insuliinravil
3. mitte sportida kehva enesetunde või haigestumise korral
4. jälgida veresuhkru taset sportimise ajal ja ka peale sportimist
5. hästi teada hüpoglükeemia sümptomeid
6. hoida käepärast kiiresti imenduvaid süsivesikuid

SPORT JA DIABEET - SOOVITUSLIKUD SPORDIALAD

võrkpall

jalgrattasõit

sulgpall

jooks

tennis

korvpall

MITTESOOVITUSLIKUD SPORDIALAD

langevarju hüpped

alpinism

allveeujumine

JALAHOOLDUS

ÕIGE

küüsi viilida
ja nurki mitte
sisse lõigata

teha
jalgadele
harjutusi

paksemad
kohad hõõruda
pimskiviga

igapäevaselt
jälgida jalgu

kanda
mugavaid
jalatseid

VALE

hooldusel
terariistu
mitte kasutada

jalgade
soojendamiseks
mitte kasutada
elektrilisi
soojendajaid

jalgu
mitte
kuumutada

paljajalu
mitte kõndida

mitte kanda
kitsaid ja kõrge
kotsaga
jalanõusid

TOIDU KOOSTIS

süsivesikud

ainevahetus

glükoos veres
ja rakkudes

valgud

ainevahetus

aminohapped veres
ja rakkudes

rasvad

ainevahetus

rasvhapped veres
ja rakkudes

KERGE TOIT - ENERGIA ALLIKAS

toidus sisalduv energia kilokalorites

1 gramm valku sisaldab 4 kcal

1 gramm süsivesikuid sisaldab 4 kcal

1 gramm rasva sisaldab 9 kcal

1 gramm alkoholi sisaldab 7 kcal

TOIDUAINED, MIS EI TÕSTA VERESUHKRUT

Vee- ja kiudaineterikkad toiduained

juurvili, maitseroheline, seened

Rasvarikkad toiduained

loomsed rasvad, taimeõli, margariin, majonees, pekk

Valgulised ja kõrge rasva-/valgusisaldusega toidud

kala, liha, linnuliha, munad, juust, kohupiim

VERESUHKRUT TÕSTVAD TOIDUAINED

süsivesikuid sisaldavad

Teraviljatooted

leib, tangained, makaronitooted

Puuviljad

Piimatooted

piim, keefir, koored

Mõned juurviljad

kartul, mais

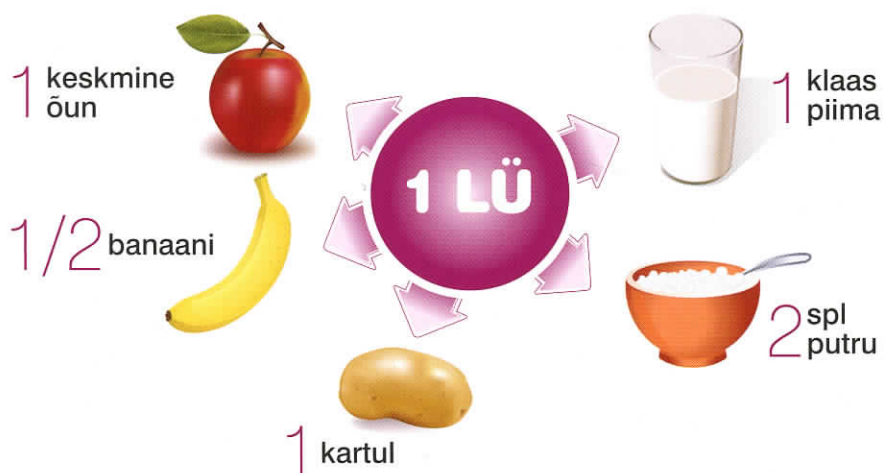
Suhkur ja maiustused

(magustoidud)

1 LÜ SISALDAVAD TOIDUAINED

1 LÜ = 10 -12 grammi süsivesikuid

LÜ ARVESTUS VALMIS TOIDUKAUPADES

näidis arvutamiseks:

100 g sisaldab
11,36 g süsivesikuid

$$\frac{125 \times 11,36}{100} = 14,2 \text{ g } 14,2 \text{ g}/10=1,4 \text{ LÜ}$$

125 g sisaldab
14,2 g süsivesikuid

Antud pakend sisaldab
ca 1,5 LÜ

100 g sisaldab
17,9 g süsivesikuid

$$\frac{125 \times 17,9}{100} = 22,3 \text{ g } 22,3 \text{ g}/10=2,2 \text{ LÜ}$$

125 g sisaldab
22,3 g süsivesikuid

Antud pakend sisaldab
ca 2 LÜ

LÜ SOOVITUSLIK KOGUS ÖÖPÄEVAS LASTELE JA NOORUKITELE

1 - 3 aastat 9 - 10 LÜ

4 - 6 aastat 12 - 13 LÜ

7 - 10 aastat 15 - 16 LÜ

11 - 14 aastat (poisid) 18 - 20 LÜ

11 - 14 aastat (tüdrukud) 16 - 17 LÜ

15 - 18 aastat (noormehed) 19 - 21 LÜ

15 - 18 aastat (neiud) 17 - 18 LÜ

Mitte üle 25 LÜ päeva jooksul
Mitte üle 6 - 7 LÜ toidukorra ajal

TOIDUAINE NIMETUS / HULK, MIS MOODUSTAB 1 LÜ

Leib, näkileib	25 g ehk 1/2 kääru või 1 näkileib
Sai, sepik	20 g ehk 1 käär
Kartul	kanamunasuurune (60 - 70 g), 1 spl kartuliputru
Makaronitooted	1 spl keetmata või 1/2 kl keedetud
Kaerahelbed	2 spl kuivainet või 3 spl keedetud putru
Riis, manna, tatar, jahu	1 spl kuivainet
Hommi-kuhelbed	2 supilusikat
Kartulisalad	100 g
Õun, pirn, apelsin, kiivi, virsik	1 keskmine puuvili
Banaan, greip	pool keskmisest puuviljast
Ploomid, mandariinid	2 - 3 tk
Pohlad, jõhvikad, vaarikad, põldmarjad	1 klaas
Mustsõstrad, mustikad,	1 klaas
Murakad, kirsid	pool klaasi
Arbuus või melon	1 viil
Ananass	2 viilu
Viinamarjad	6 - 8 tükki
Rosinad	15 g ehk 1 kuhjaga supilusikas
Naturaalne puuviljamahl	1/2 klaasi
Rasvavaba piim, keefir	1 klaas
Piim, keefir 2,5%	1/2 klaasi
Lahja kohupiim	veerand 250 g pakist
Maitsestatamata jogurt	200 g või 1 klaas
Topsijogurt 125g	1 tops
Hele õlu 0,33 l	1 purk

Eli Lilly (Suisse) S.A. Eesti filiaal / Tammsaare tee 47, 11316 Tallinn / Tel 681 7280, eesti@lilly.com

Lilly

ETD8T0042
15.11.2012